

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІН

(для студентів 4 курсу, 2021)

ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ

1. Фундаментальні засади порівняльної лексикології. Об'єкт і завдання.
2. Галузі лексикологічних досліджень: етимологія, неологія, словотвір, ономастика, семасіологія, фразеологія, діалектологія, лексикографія.
3. Зв'язок лексикології з іншими галузями лінгвістики: лексикологія і фонетика, граматики, стилістика, соціолінгвістика, когнітивна лінгвістика.
4. Методи лінгвістичного аналізу в лексикології: компонентний, дистрибутивний, трансформаційний, валентний, методи безпосередніх і останніх складників.
5. Мова як система. Внутрішньосистемні зв'язки у лексичній системі: парадигматичні та синтагматичні відношення в англійській та українській мовах. Семантичні угруповання за родовидовою спільністю: гіпоніми, гіпероніми.
6. Поняття лексичної системи. Слово як основна мовна одиниця. Проблема визначення слова, його функції та властивості, лексико-граматичні класи слів.
7. Проблема визначення слова. Типи мотивації значення слова в англійській та українській мовах. Фонетична, морфологічна та семантична мотивація слів.
8. Лексикографія як лінгвістична дисципліна. Класифікації лінгвістичних словників англійської та української мов.
9. Словотвір як один із способів поповнення лексики. Слово :: Морфема. Морфемна структура англійських та українських слів. Поняття морфеми та аломорфу в мові.
10. Типологія морфем: за семантичним критерієм, за структурною характеристикою, за позиційним критерієм.

11. Афіксація. Зіставний аналіз українських та англійських афіксів: за критерієм продуктивності, за частиномовною приналежністю, за семантичною ознакою. Етимологічний аналіз афіксів англійської та української мов.
12. Конверсія та зворотний словотвір в англійській та українській мовах. Типові моделі конверсаційного словотвору: субстантивація, ад'єктивація, вербалізація.
13. Словоскладання (композиція) у порівнюваних мовах. Підходи до класифікації композитів. Ендоцентричні, екзоцентричні складні слова.
14. Скорочення. Типи скорочень: злиття, абревіація, акронімізація, усічення у зіставлюваних мовах.
15. Другорядні способи словотвору: чергування голосного, наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звукоімітація, римокомбінація.
16. Семасіологія та об'єкт її дослідження. Історія становлення семантики як науки.
17. Слово у семіотичному розрізі. Функціональний та референтний підходи до визначення поняття "значення" в лексикології. Семантичний трикутник.
18. Співвідношення між значенням, поняттям та концептом. Мовна і концептуальна картина світу. Неологічна картина світу. Саморегуляція і екологія мови.
19. Семантична структура слова. Сема як мінімальна одиниця внутрішньої будови слова. Інтегральні та диференційні семи.
20. Види значень. Лексичне та граматичне значення слова. Денотативний і конотативний аспекти лексичного значення слова. Види конотації.
21. Історичні процеси зміни значення слова в українській та англійській мовах. Мовні та позамовні фактори.
22. Зміни в семантичній структурі слова у порівнюваних мовах. Типи внутрішньосемних процесів (уточнення, узагальнення, погіршення, покращення значення слова).

- 23.Переноси образних значень за суміжністю (метонімія) та за подібністю (метафора) у порівнюваних мовах. Когнітивний підхід до вивчення метафоризації значень.
- 24.Вільне та зв'язане значення слова. Лексична валентність, особливості сполучуваності слів.
- 25.Полісемія у синхронічному та діяхронічному аспектах. Радіальні та ланцюжкові способи зв'язку при полісемії.
- 26.Омонімія та її підкласи: омофони, омографи, омоформи та омофрази.
- 27.Система семантичного угруповання за подібністю: пароніми в англійській та українській мовах.
- 28.Синонімія. Класифікації синонімів. Джерела синонімії.
- 29.Антонімія у порівнюваних мовах. Коренева та дериваційна антонімія у зіставляваних мовах.
- 30.Вітчизняні та зарубіжні підходи до проблеми виокремлення та класифікації фразеологізмів: єдності, сполучення, зрощення, фразеологічні вирази; колокації, ідіоми.

Stylistics. Examination questions.

1. Subject of stylistics. Types of stylistics.
2. Functional styles.
3. The literary, neutral and colloquial layers of vocabulary (their aspects and sub-groups).
4. Special literary vocabulary (archaisms, neologisms, terms, borrowings).
5. Special colloquial vocabulary (slang, jargon).
6. Figures of quantity. Hyperbole, meiosis.
7. Figures of quality. Metaphor (simple and extended, dead and fresh).
8. Figures of quality. Personification.
9. Figures of quality. Antonomasia.
- 10.Figures of quality. Metonymy.
- 11.Figures of quality. Synecdoche.
- 12.Figures of quality. Periphrasis.
- 13.Figures of quality. Euphemism.
- 14.Figures of identity. Simile.

15. Figures of contrast. Oxymoron.
16. Figures of contrast. Antithesis.
17. Figures of inequality. Zeugma, pun.
18. Stylistic inversion

ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

1. Загальна характеристика граматичної будови англійської мови у зіставленні з українською.
2. Морфема як мінімальна значеннева одиниця. Класифікація морфем та їхнє функціонування у зіставляваних мовах. Морфологічна структура слова англійської та української мов.
3. Типологія частин мови. Поняття граматичного значення і граматичної категорії частин мови. Граматичні способи вираження граматичних категорій частин мови в англійській та українській мовах.
4. Морфологічні категорії іменника (число, відмінок, рід, визначеність/невизначеність) та мовні засоби їх вираження у зіставляваних мовах.
5. Морфологічні категорії прикметника (ступінь порівняння) та мовні засоби їх вираження у зіставляваних мовах. Семантичні класи прикметників.
6. Морфологічна будова, семантична характеристика та граматичні категорії прислівників в англійській та українській мовах.
7. Морфологічні категорії дієслова (виду, часу, стану, особи та числа, способу дії) та мовні засоби їх вираження у зіставляваних мовах.
8. Морфологічні категорії, граматичні форми та синтаксичні функції безособових форм дієслова у порівнюваних мовах.
9. Структурні й семантичні типи словосполучень та синтаксичного зв'язку в словосполученнях у зіставляваних мовах (узгодження, керування, приєднання).
10. Речення як основна комунікативна одиниця. Типи предикативних синтаксичних відношень в англійській та українській мовах (первинна/вторинна предикація). Структурні типи речень в англійській та українській мовах.

ПИТАННЯ НА ЕКЗАМЕН З ОСНОВ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

1. Види еквівалентності
2. Види фразеологізмів (лексичні, предикативні, компаративні). Специфіка перекладу фразеологічних одиниць
3. Відтворення культурно-специфічних одиниць при перекладі
4. Відтворення національного колориту при перекладі. Лінгвокультурний бар'єр і шляхи його подолання
5. Власні назви. Види. Прийоми перекладу.
6. Граматичні відповідники
7. Граматичні трансформації
8. Денотативна (ситуативна) модель перекладу
9. Дискурсивна модель перекладу
10. Інтерпретативна модель перекладу.
11. Інформативна модель перекладу
12. Когезія та когерентність
13. Лакуни. Визначення поняття. Концепції щодо класифікації
14. Лексико-семантичні трансформації
15. Лексичні відповідники
16. Модель перекладу із мовою-посередником
17. Моделювання процесу перекладу.
18. Моделювання процесу перекладу. Комунікативні моделі перекладу
19. Одиниці перекладу. Напрями дослідження одиниць перекладу. Концепції щодо визначення поняття
20. Одиничні відповідники
21. Ознаки тексту. Вимоги до тексту перекладу.
22. Ознаки тексту. Вимоги до тексту перекладу. Іntenційність, прийнятність
23. Ознаки тексту. Вимоги до тексту перекладу. Інтертекстуальність
24. Ознаки тексту. Вимоги до тексту перекладу. Інформативність, ситуативність (релевантність)
25. Переклад та інтерпретація. Принципи класифікації перекладу. Види перекладу.
26. Переклад як результат. Взаємозв'язок перекладознавства і лінгвістики тексту
27. Переклад як результат. Змістова структура тексту у перекладознавчому аспекті
28. Перекладацькі відповідники. Множинні відповідники
29. Перекладацькі відповідники. Теорія неперекладності

30. Поняття контексту. Види контексту. Вплив контексту на переклад.
31. Поняття норми перекладу. Вимоги до перекладача
32. Поняття перекладацьких трансформацій. Концепції щодо класифікації трансформацій. Граматичні трансформації
33. Поняття перекладацьких трансформацій. Концепції щодо класифікації трансформацій. Лексико-семантичні трансформації
34. Поняття перекладацьких трансформацій. Концепції щодо класифікації трансформацій. Лексичні трансформації
35. Поняття перекладацьких трансформацій. Концепції щодо класифікації трансформацій Лексико-граматичні трансформації
36. Прагматична класифікація текстів для перекладу
37. Прагматично зумовлені трансформації й прагматичні перетворення
38. Реалії. Види. Специфіка перекладу
39. Рівні еквівалентності (за В.Н.Комісаровим). 3 рівень. 4 рівень
40. Рівні еквівалентності (за В.Н.Комісаровим). 4 рівень. 5 рівень
41. Рівні еквівалентності (за В.Н.Комісаровим). I рівень. 2 рівень
42. Соціокультурні аспекти перекладу
43. Специфіка перекладу термінів різних видів
44. Специфіка перекладу термінів різних видів. Прості терміни. Похідні терміни
45. Специфіка перекладу термінів різних видів. Терміни-словосполучення. Багатокомпонентні терміни
46. Стратегії, види і способи прагматичної адаптації
47. Тема-рема-тична структура тексту у аспекті перекладу
48. Трансформаційна модель перекладу
49. Фразеологічні відповідники
50. Фразеологічні і нефразеологічні прийоми перекладу